

NKR nivå 5.1

30 studiepoeng

deltid 1 år

Fleksibel fagskoleutdanning - nettbasert med samlinger

Studieplan for fagskolestudiet

Grønn helse

–helsefremming gjennom aktiv og passiv deltakelse
i bruk av planter og natur

Norges grønne
fagskole *vea*

Endringslogg

Dato	Endringsbeskrivelse	Produsent	Versjon
19.06.2017	Utvikling av studiets innhold og læringsutbytte	Nina Levin, Hildegunn Aas	0.1
28.02.2018	Versjon klar for godkjenning i NOKUT	Hildegunn Aas	0.2
20.08.2018	Revidert etter innspill fra sakkyndig komité	Nina Levin, Siri Gunn Simonsen, Anne Hagen Bakken og Hildegunn Aas	0.3
17.09.2018	Godkjent i NOKUT		1.0
16.09.2018	Presisering av arbeidskrav og eksamen	Anne Hagen Bakken og Hildegunn Aas	1.1
26.11.2018	Justeringer i emneinnhold etter diskusjoner i prosjektgruppen	Hildegunn Aas	1.2
19.12.2018	Justeringer på arbeidskrav jamfør innspill fra faglærere	Anne Bakken	1.3
07.01.2019	Fjerning av LUB8 under emne 3, justering av LUB9 emne 2. Justering på arbeidskrav 2 samt eksamensformuleringen.	Anne Bakken	1.4

Norges grønne fagskole – Vea

Moelv, 07.01.2019

Innhold

Innledning	4
Overordnet læringsutbytte	5
Kunnskaper	5
Ferdigheter	6
Generell kompetanse	7
Målgrupper og opptakskrav	7
Innhold i studiet	8
Organisering og arbeidsformer	9
Nettundervisning	9
Bruk av læringsplattform	9
Praksis	10
Arbeidskrav og eksamen	10
Vurdering	10
Veiledning	10
Arbeidskrav	10
Eksamen	11
Sensur	11
Vitnemål	11
Karakterskala	12
Litteratur og teknisk hjelpemiddel	12
INTERNASJONALT	12
Del 2 – emnebeskrivelser	13
EMNE 1: MENNESKET OG HELSE	13
EMNE 2: UTEMILJØ OG ENKEL UTFORMING	16
EMNE 3: PLANTELÆRE OG SKJØTSEL	19
EMNE 4: PRAKTISK GJENNOMFØRING I INSTITUSJON	21
Beskrivelse av eksamen	24
ARBEIDSKRAV 1	24
ARBEIDSKRAV 2:	25
Vedlegg	26
REALKOMPETANSEVURDERING	26
MAL PRAKSISAVTALE	28
Praksis på Grønn helse	28
ANBEFALT LITTERATURLISTE- UNDER UTARBEIDELSE → FERDIGSTILLES VÅR2019	31
.....	34

Del I – fellesfaglig informasjon

Innledning

Formålet med studiet Grønn helse – helsefremming gjennom aktiv og passiv deltakelse i bruk av planter og natur (heretter kalt Grønn helse) er å utdanne brukerorienterte og reflekterte yrkesutøvere som har kompetanse i å kunne bruke planter, utemiljø og natur som et tiltak ovenfor mennesker i et helsefremmende og forebyggende perspektiv, eller et rehabiliterings – og habiliteringsperspektiv. Dette kan være innenfor fagfelt som eldreomsorg, demensomsorg, hverdagsrehabilitering eller innenfor psykisk helse eller rehabilitering ved institusjoner. Studiet vektlegger menneskets ressurser og behov for å utføre meningsfulle aktiviteter utført i et ute- og innemiljø hvor natur og planter er sentrale elementer. Opphold i naturen oppfatter de fleste av oss som restituerende og helende. Det vil kunne ha en betydning for livskvalitet og innvirke på både fysisk og psykososial helse.

Studiet har fokus på fysisk utforming og bruk av utemiljø slik at det kan gi en helsegevinst for ulike brukergrupper. Det vil bli vektlagt utemiljø for restitusjon og utemiljø for å fremme aktivitet. Bruk av planter og naturmateriale vil knyttes opp til aktiv eller passiv deltagelse individuelt eller i gruppe for å fremme helse. En studie fra 1984 som ofte refereres til er ”View through a window”¹. Studien viste at pasienter med utsyn til et tre eller annen natur fra sykerommet, viste raskere restitusjon enn kontrollgruppen som hadde utsikt til en murvegg. Flere studier fra 2000 tallet viser at parker og hager skaper en arena som kan fremme helse og reduserer stress og lettere mentale lidelser. En studie fra Norge viser at mennesker med depresjon som gjennomfører et behandlingsopplegg med bruk av hageaktiviteter får redusert depresjonens alvorlighetsgrad.²³

Helsedirektoratet ser store utfordringer i den kommende økning av antall eldre over 65 år. Forebyggende helsearbeid er omtalt som et satsningsområde ovenfor denne gruppen. Fysisk helse og ernæring er allerede definert i dette forebyggende perspektivet. I studiet Grønn helse er bruk

¹Ulrich, R. S. (1984): View through a Window may Influence Recovery from Surgery. *Science*, April 27 (v 224 p 420)

²Gonzales, M.T., Hartig, T., Patil, G.G., Martinsen, E.W. & Kirkevold, M. (2010): Therapeutic horticulture in clinical depression. A prospective study of active components. *Journal of Advanced Nursing*, 66 (9), 2002-2013

³ Gonzalez, M.T., Hartig, T., Patil, G.G., Martinsen, E.W., & Kirkevold, M. (2011): A prospective study of existential issues in therapeutic horticulture for clinical depression. *Issues in mental health nursing*, 32 (1), 73-81

av utemiljø vesentlig for å fremme helse. Det er opprettet mange sansehager ved sykehjem i Norge. En kartlegging viser at disse har blitt tatt i bruk i varierende grad og på ulike måter, men at det er stor interesse for å ta i bruk sansehager som miljøarbeid for beboerne, både hos de ansatte og ledelsen ved institusjonene. Det ble derfor anbefalt å opprette en utdanning slik at ledere og annet helsepersonell i ulike institusjoner kan utvikle kunnskap og ferdigheter for å bl.a. ta i bruk sansehagene mer da det vises at bruken av disse kan dempe uro og skape trivsel ⁴.

Definisjon Grønn helse: Med Grønn helse i dette studiet menes tiltak eller prosjekter man iverksetter ved å benytte planter, natur og/eller naturmaterialer i helsefremmende arbeid.

Overordnet læringsutbytte

Kunnskaper

Kandidaten

- ✿ har kunnskap om begrepene forebyggende og helsefremmende arbeid og rehabilitering- og habiliteringsarbeid.
- ✿ har kunnskap om hvordan planter og naturmateriale kan brukes og skjøttes for å fremme helse via de ulike helseperspektivene (forebyggende, helsefremmende, rehabilitering og habilitering)
- ✿ har kunnskap om aktivitetsvitenskap som vektlegger menneskers grunnleggende behov for å engasjere seg i meningsfulle aktiviteter gjennom livsløpet, i samspill med sine omgivelser
- ✿ har innsikt i relevant lovverk, teori og forskning som kan understøtte og begrunne iverksetting av ulike tiltak samt kjennskap til lover og forskrifter som regulerer kravene til universell utforming og bruk av planter i offentlige rom
- ✿ har kunnskap om systematisk Helse miljø og sikkerhet (HMS) arbeid og internkontroll system ved arbeidsplasser som skal bidra til å forebygge skader og miljøforstyrrelser
- ✿ har kunnskap om hvordan planter og natur har vært brukt i behandling av brukere de siste tretti årene
- ✿ kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap gjennom kjennskap til de aktuelle fagmiljøer og nettsteder i Norge hvor bruk av planter og natur har fokus i helsefremmende arbeid

⁴ Kirkevold, M. & Gonzales M. T. (2015): Clinical Use of Sensory Gardens and Outdoor Environments in Norwegian Nursing Homes: A Cross-Sectional E-mail Survey. *Issues in Mental Health Nursing*, 2015: 36:35-43

- ✿ har forståelse for menneskers generelle nytte av å være ute og i naturen og hvordan dette virker både forebyggende og restituerende på helsesituasjonen
- ✿ kjenner til begrepet miljøpsykologi og prinsipper for stressreduksjon og hvordan et fysisk utemiljø bør være utformet for å virke positivt på helsen

Ferdigheter

Kandidaten

- ✿ kan planlegge og gjennomføre et gruppetilbud med begrunnelse i teoretisk forståelse av mennesket og helse basert på aktivitetsvitenskap, helsefremmende arbeid eller rehabilitering
- ✿ kan planlegge og anvende sin faglige kunnskap om bruk av planter og natur i helsefremmende arbeid
- ✿ har kjennskap til og kan anvende ulike planleggingsverktøy som er relevante i arbeidet med en tiltaksplan for en bruker eller brukergruppe
- ✿ kan kartlegge og anvende kunnskap om aktuelle arbeidsmiljøforhold både inne og ute og foreta konkret vurdering av risikoforhold, og kvalitetssikre dette opp mot HMS arbeid på arbeidsplassen
- ✿ kan finne og henvise til informasjon og fagstoff for å underbygge hvorfor et tiltak er aktuelt for ulike brukere
- ✿ kan kartlegge og identifisere stress i omgivelsene på bakgrunn av teori om bruk av natur og utemiljø for å fremme helse, og komme med forslag for å igangsette tiltak for enkeltindividet, gruppe eller miljøet.

Generell kompetanse

Kandidaten

- ✿ har forståelse for helsevesenets prinsipper om omsorg, respekt og likeverd og kan ta ansvar for at arbeidet utføres i hht lov- og regelverk
- ✿ kan anvende taushetsbelagt informasjon som man får kjennskap til gjennom arbeidet
- ✿ kan planlegge og gjennomføre et helsefremmende tiltak med bruk av planter og natur i tråd med ulike brukeres behov
- ✿ kan evaluere og dokumentere resultater av et tiltak, samt å bruke funnene i videre arbeid med brukeren eller brukerne
- ✿ kan bygge relasjoner og utveksle synspunkter med samarbeidspartnere for å kunne utvikle god praksis i arbeid med brukerne på studentens nåværende eller fremtidige arbeidsplass
- ✿ kan kartlegge hovedinteresser hos en bruker og identifisere funksjonalitet for å planlegge og iverksette tiltak for å bedre helse hos ulike brukere

Målgrupper og opptakskrav

Fagskoleutdanningen er på nivå over videregående opplæring jamfør Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Norges grønne fagskole – Veia, kapittel 2.

Søkere som har gjennomgått helse- og sosialfaglig utdanning på fagskole-, bachelor- eller master nivå, søker om realkompetansevurdering.

Disse må ta kontakt med fagskolen for veiledning. Se ellers utfyllende opplysninger om realkompetanse under vedlegg til studieplanen.

Opptakskrav til studiet er

- ✿ Fagbrev som helsefagarbeider
- ✿ Fagbrev som aktivitør
- ✿ Fagbrev som barne- og ungdomsarbeider

I tillegg må søkerne ha basiskunnskaper i norsk og engelsk og de må beherske bruk av internett og PC.

Fagskolen kan ta opp studenter med forbehold dersom det foreligger dokumentasjon på at søkeren vil oppfylle opptakskriteriene før eksamensoppmelding.

Det vises for øvrig til Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Norges grønne fagskole – Veia, kapittel 2, som er å finne på fagskolens hjemmeside.

Innhold i studiet

Studiet består av fire emner:

- 1) **Mennesket og helse.** Her knyttes bruk av planter og natur opp til perspektivene forebygging, rehabilitering og habilitering.
- 2) **Utemiljø og enkel utforming** (hage, terrasse/balkong, grøntområde eller nærnatur) Utforming for å fremme aktivitet og/eller restitusjon og om aktuelle planteslag i tilknytning til dette.
- 3) **Plantelære og skjøtsel** Utvikle basisferdigheter innenfor det plantefaglige med ulike planteslag og krav til jordkvaliteter.
- 4) **Praktisk gjennomføring - aktivitet og restitusjon.** Ferdighetstrening i praksis, kartlegge brukers behov, planlegge, gjennomføre med eventuelle tilrettelegginger i en aktivitetssituasjon, evaluere og dokumentere denne.

I tabell 1 under gis en oversikt over studiets emner og omfang. I tillegg vises fordelingen mellom studentarbeidstimer som er egenarbeidstid, studiepoeng og undervisningstimer som gis av fagskolen.

Stedbasert undervisning krever fysisk oppmøte på oppgitt studiested. Den nettbaserte undervisningen gis som kveldsundervisning på nett, veiledning og nettundervisning.

Det totale antall arbeidstimer på studiet blir 1000 timer à 45 minutter. Dette oppfyller NOKUTs krav til et halvt års studium med 30 studiepoeng på minimum 750 arbeidstimer à 60 minutter.

Timene i tabellene er oppgitt i 45-minutters timer.

Emne	Emne-kode	Stedbasert undervisning	Nettbasert undervisning	Student-arbeidstimer	Totalt	Studie-poeng
Mennesket og helse	GHH101	30	48	92	170	5
Utemiljø og enkel utforming	GHG201	35	54	241	330	10
Plantelære og skjøtsel	GHG202	40	35	95	170	5
Praktisk gjennomføring – aktivitet og restitusjon	GHH102	15	35	280 ⁵	330	10
Sum		120	172⁶	708	1000	30

Tabell 1. Både stedbasert og nettbasert undervisning er i sin helhet lærerstyrt.

⁵ 75 av disse timene skal studenten ha praksis i institusjon. Les mer om dette i emne 4.

⁶ Ca. 25 % av disse timene gis som veiledning til den enkelte student og avtales mellom faglærer og student.

Organisering og arbeidsformer

Studiet er nettbasert med både nettbaserte og stedbaserte samlinger. Det er satt opp fem stedbaserte samlinger hver på tre dager, i tillegg til praksis som gjennomføres i institusjon. Studiet inneholder 4 emner, emne 4 inkluderer 10 dagers praksis i bedrift. Praksis gjennomføres innen en periode på 6 uker etter siste samling.

Det legges opp til arbeidskrav i de ulike emner, se omtale under arbeidskrav og eksamen. Hver samlingsuke har individuell timeplan. Den samlingsbaserte undervisningen vil dels foregå ved tradisjonell klasseromsundervisning, nettbaserte samlinger, gruppearbeid og veiledning.

Nettundervisning

Nettbasert undervisning er i sin helhet lærerstyrte timer. Nettundervisningen vil foregå mellom de stedbaserte samlingene.

Alle aktiviteter på samlingene (både stedbaserte og nettbaserte) er tydeliggjort i en undervisningsplan som gjøres kjent for studentene ved studiestart.

Det vil bli avholdt 6 nettmøter på en fast ukedag mellom 18 og 21 jf. undervisningsplanen. Hvert nettmøte har en varighet på maks en time. Innholdet i nettmøtene vil variere med de ulike emnene og kan bestå av forelesning via PowerPoint eller video, en instruksjonsvideo, gjennomgang av forberedte oppgaver eller veiledning i gruppe.

Nettmøtene vil bli tatt opp slik at studenter som ikke kan delta, kan se opptaket når det måtte passe.

For å aktivisere studentene og legge til rette for innlæring av læringsutbytter mellom de stedbaserte samlingene, vil oppgaver og lærestoff være tilgjengelig i OneNote. Det benyttes både synkron (hele klassen samtidig) og asynkron (en til en) samarbeidsverktøy. Besvarelser og tester skal leveres inn og vurderes i Skooler. Veiledning vil bli gitt via OneNote, e-post, Skype eller Adobe Connect.

Studentene gis nødvendig opplæring i bruk av læringsplattform og oppgaveskriving ved studiestart. Det vil være kontakt mellom studentene og en av faglærerne fra Veia minimum en gang pr. uke og studentene vil ha tilgang til brukerstøtte gjennom hele studiet.

Support gis på e-postadressen support@vea-fs.no med gjeldende responstid. Det gis support via telefon på dagtid mellom 0800 og 1530, nummeret oppgis ved skolestart.

Bruk av læringsplattform

Fagskolen benytter OneNote og Skooler. Alt lærestoffet legges tilgjengelig for studentene i OneNote og alle arbeidskrav og innleveringsoppgaver leveres i Skooler. Andre kommunikasjonskanaler kan forekomme etter avtale mellom faglærer og klassen.

Responstid og tilbakemeldinger:

- Gjeldende responstid er 48 timer og denne kommuniseres til studentene
- Tidspunkt lærer ikke er tilgjengelig for respons tydeliggjøres for studentene ved studiestart.
- Frist for vurdering og tilbakemelding på arbeidskrav er 3 uker
- Mindre øvingsoppgaver: avhengig av omfang, men kortere enn tre uker.

Praksis

Emne 4, *praktisk gjennomføring* inneholder 10 dagers praksis i institusjon.

Praksisperioden skal gjennomføres innenfor en gitt periode på 6 uker. Fagskolen har avtale med en institusjon som kan ta imot studentene i praksis. Studenten kan søke fagskolen om å få gjennomføre praksis ved andre institusjoner. Praksisstedet må ha erfaring i å bruke natur og/eller plantematerialer i forebygging, rehabilitering, og/eller habilitering.

Gjennom praksis gis studenten ferdighetstrening i å kartlegge brukers behov, planlegge og gjennomføre med eventuelle tilrettelegginger i en aktivitetssituasjon hvor planter og/eller natur er en del av aktiviteten/tiltaket. Tiltaket skal evalueres og dokumenteres.

Arbeidskrav 4 gjennomføres i tilknytning til praksis. Les mer om detaljene rundt praksis i mal til praksisavtale bak i studieplanen.

Det gis veiledning fra praksisveileder og fagansvarlig ved fagskolen i praksisperioden.

Praksisveileder veileder opp mot aktuelle læringsutbytter i emne 4. Faglærer veileder på arbeidskrav 4 og har ansvar for at det legges til rette slik at studenten har mulighet for å nå læringsutbytte på emne 4. Nærmere beskrivelse av arbeidskravet, se beskrivelse av eksamen bak i studieplanen.

Arbeidskrav og eksamen

Vurdering

Formålet med vurdering er å vise i hvilken grad studenten har nådd læringsutbyttet. Ved vurderingen legges følgende til grunn:

- ❁ Læringsutbyttebeskrivelsene slik de er fastsatt i hvert emne
- ❁ Studentenes helhetlige kompetanse målt opp mot overordnet læringsutbytte

Veiledning

Det gis minimum 45- minutter veiledning pr student pr. emne i studiet. Se mer om veiledning under arbeidskrav og eksamen.

Arbeidskrav

Det er to arbeidskrav i Grønn helse, som til sammen dekker alle fire emnene. Arbeidskrav er en individuell oppgave som studenten skal løse. Arbeidskravene må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen jmfør Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Norges grønne fagskole – Veia kapittel 3, §3-4.

Arbeidskravene skal måle læringsutbyttet i emnene og vurderes med karakter. Karakteren følges av en skriftlig vurdering som har til hensikt å informere om hvordan studentens kompetanse kan forbedres. I studieplanens del 2 informeres det om arbeidskrav, hvordan disse vektet og vurderes.

Det avsettes en tidsramme per student for veiledning på arbeidskrav. Det signeres en veiledningskontrakt mellom lærer og student som fastsetter hvordan og når denne tidsrammen skal benyttes. Veiledning kan gis via Skype, Adobe Connect, OneNote eller e-post.

Eksamen

Eksamen skal måle studiets overordnede læringsutbytte. Eksamenskarakteren er studiets sluttarakter.

Det gjennomføres en muntlig eksamen som tar utgangspunkt i en skriftlig del. Den skriftlige delen gjennomføres hjemme og den muntlige eksamen gjennomføres på fagskolen.

Det avsettes en tidsramme pr student til veiledning på den skriftlige delen. Det signeres en veiledningskontrakt mellom faglærer og student som fastsetter hvordan og når denne tidsrammen skal benyttes. Veiledning kan gis via Skype, OneNote eller e-post.

Les mer om studiets eksamen i del 2.

Sensur

Studentene skal sikres upartisk vurdering jamfør Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Norges grønne fagskole - Veia. Det oppnevnes ekstern sensor som skal vurdere avsluttende eksamen sammen med intern sensor. I de tilfeller intern og ekstern sensor ikke er enige om karakteren, er det ekstern sensors vurdering som vektlegges mest.

Studenten kan klage på sensur jamfør Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Norges grønne fagskole – Veia kapittel 3.

Det er en fordel at sensorer har pedagogisk kompetanse i tillegg til den faglige kompetansen. Dette er ikke et absolutt krav, da det for vurdering av enkelte emner kan være mer relevant å hente inn sensorer som har oppdatert kunnskap og kompetanse fra yrkeslivet. For å sikre at sensoren har tilstrekkelig kompetanse til å vurdere, gir fagskolen veiledning ved behov.

Vitnemål

Ved utstedelse av vitnemål vil følgende opplysninger blir gitt

- * Eksamenskarakter
- * Studiets emner med karakterer
- * Praksisperiode med bestått/ikke bestått
- * Overordnet læringsutbytte for studiet
- * NKR⁷-nivå
- * Antall studiepoeng

⁷ Norsk kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring

Karakterskala

Det brukes bokstavkarakterer. Til grunn for karakterfastsetting vises til generelle, kvalitative beskrivelser fastsatt av Universitets- og høyskolerådet 6. august 2004, revidert 23.juni 2011.

Symbol	Betegnelsen	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Tabell 2.

Litteratur og teknisk hjelpemiddel

Se anbefalt litteraturliste bak i studieplanen. Litteraturlisten er anbefalt da studiet vektlegger at studentene selv kan hente fagstoff gjennom bruk av biblioteksdata-baser, tidsskrifter, på internett og i fagbøker.

Det er viktig at det er åpning for at studentene kan velge annen litteratur med utgangspunkt i deres ønsker, bakgrunn og ståsted. Det viktigste er at de når sluttkompetansen.

Samtidig er det viktig at studenten kan skille mellom vitenskapelig litteratur og populærvitenskapelig litteratur og ha et bevisst forhold til bruk av disse.

Vi anbefaler at litteraturen ikke kjøpes inn før studiestart slik at faglærer kan informere om denne. Studentene må disponere egen bærbar PC.

Internasjonalt

Et av Veas overordnede mål er å ha faglig utviklende samarbeid med nasjonale og internasjonale miljøer. Veia er tilknyttet et spennende europeisk nettverk, FLORNET, www.flornet.eu. Det samarbeides om utplassering av studenter og lærere, deltagelse på ulike seminarer, workshops og mye mer.

Som student på Veia kan du få mulighet til å benytte dette nettverket til egen faglig utvikling gjennom deltakelse i internasjonale aktiviteter eller utplassering hos en av våre partnere. Fagskolen legger til rette for at studenter fra andre land også kan hospitere på Veia.

Det er aktiviteter som både studenter og lærere opplever som en berikelse for læringsmiljøet. I tillegg er det en unik mulighet for å knytte til seg et internasjonalt kontaktnettverk.

Del 2 – emnebeskrivelser

EMNE 1: Mennesket og helse

Informasjon om emnet	
Emnekode:	GHH101
Omfang:	78 Undervisningstimer 92 Studentarbeidstimer
Antall studiepoeng:	5
Undervisningsform og læringsaktiviteter:	Forelesninger, teoretiske og praktiske oppgaver, nettbasert undervisning med digitale hjelpemidler og veiledning
Arbeidskrav:	Emne 1 dekkes i arbeidskrav 1. Du skal beskrive en brukergruppe. Foreslå et tiltak for denne brukergruppen innenfor grønt miljøarbeid som kan stimulere til helsefremmende arbeid.
Vurdering:	Det gis veiledning på arbeidskrav som vurderes med karakter
Eksamen	Emnet inngår i studiets slutteksamen

Læringsutbytte	
Kunnskap	<p>Studenten</p> <ol style="list-style-type: none">1. har kunnskaper om helse- og omsorgstjenesteloven og helsepersonelloven (kap.2 og kap.5) og forvaltningsloven (paragraf 13 bokstav a-c) (5)2. har kunnskap om systematisk HMS arbeid og internkontroll, og kan relatere dette til faktorer i ute – og innemiljø ved grønt arbeid (3)3. har kjennskap til forskning og teorier hvor bruk av plantematerialer og natur har en positiv effekt (1)4. har kunnskap om aktivitetsvitenskap med fokus på menneskets behov for å være i meningsfull aktivitet i samspill med sine omgivelser (1)

	<p>5. kjenner til de fagmiljøene i Norge hvor bruk av planter og natur er etablert som behandlingsform (5)</p> <p>6. kan holde seg faglig oppdatert gjennom bruk av aktuelle nettsteder som publiserer ny forskning og teori om bruk av planter og natur i helsefremmende arbeid (5)</p> <p>7. har kunnskap om sammenhengen mellom helse og livsstil, knyttet opp mot bruk av planter og natur (2)</p> <p>8. har innsikt i hvordan aktiv og passiv deltakelse i et grønt miljø kan fremme helse (2)</p>
Ferdigheter	<p>Studenten</p> <p>9. kan finne frem til sentrale stortingsmeldinger, teorier og forskning om bruk av planter og natur i helsefremmende arbeid (5)</p>
Generell kompetanse	<p>Studenten</p> <p>10. har forståelse for viktigheten av å overholde taushetsplikten i forbindelse med informasjon man får gjennom arbeidet med brukeren (5)</p> <p>11. kan utveksle synspunkter med andre om hvordan bruk av plante og/eller natur kan brukes i klientsentrert omsorg og ved helsefremmende arbeid (4)</p>

Innhold:

Tema i emnet	Innhold i tema
1. Grønn helse og hverdagsliv	<ul style="list-style-type: none">✿ innhold og avgrensing av begrepet Grønn helse✿ interesser og meningsfull hverdag✿ aktivitetsvitenskap✿ aktivitet og deltagelse som perspektiv
2. Helse og livsstil	<ul style="list-style-type: none">✿ bruk av meningsfylte aktiviteter✿ hvordan livsstil kan påvirke helse
3. Forebyggende og helsefremmende arbeid, knyttet til Grønn helse	<ul style="list-style-type: none">✿ salutogene modell versus patogenese✿ helsefremmende arbeid versus forebyggende arbeid knyttet til individ og lokalsamfunn✿ GAP modellen
4. Rehabilitering - og habiliterings arbeid, knyttet til Grønn helse	<ul style="list-style-type: none">✿ planmessig arbeid med rehabilitering og habilitering✿ personsentrert omsorg/målrettet miljøarbeid
5. Lovverk, teorier og forskning som kan knyttes til Grønn helse	<ul style="list-style-type: none">✿ HMS- internkontrollforskriften (avviksrapportering, forebygging og kvalitetssikring)✿ bli kjent med aktuelt lovverk, sentrale stortingsmeldinger, teorier og forskning hvor bruk av plantematerialer har en positiv effekt

Emne 2: Utemiljø og enkel utforming

Informasjon om emnet	
Emnekode:	GHG201
Omfang:	89 undervisningstimer 24 studentarbeidstimer
Antall studiepoeng:	10
Undervisningsform og læringsaktiviteter:	Forelesninger, teoretiske og praktiske oppgaver, nettbasert undervisning med digitale hjelpemidler og veiledning
Arbeidskrav:	Emne 2 dekkes i arbeidskrav 1. Du skal lage en plan for et avgrenset område i et utemiljø. Dette området skal benyttes i aktiv eller passiv deltakelse i et helsefremmende perspektiv. Lag en plan over planter og annet materiell som skal benyttes på området.
Vurdering:	Det gis veiledning på arbeidskrav som vurderes med karakter
Eksamen:	Emnet inngår i studiets slutteksamen

Læringsutbytte	
Kunnskap	<p>Studenten</p> <ol style="list-style-type: none">1. har kunnskap om ulike faktorer i utemiljø som virker stressfremmende og stressreducerende, og faktorer som stimulerer til aktivitet (4)2. har kunnskap om hovedfokus for utforming av hagene "healing garden", rehabiliteringshage og sansehage (4,7)3. har kunnskap om hva som ligger i begrepet evidence-based utforming for helseinstitusjoner (3)4. kjenner til lover og forskrifter som regulerer kravene til universell utforming (6)5. kjenner til lover og forskrifter som regulerer kravene til bruk av planter i offentlige rom (2,6)

	<p>6. har kunnskap om bruk av planter og hvordan grønt utemiljø kan brukes for å fremme aktiv og passiv deltagelse (1,2,4,5)</p> <p>7. har kunnskap om utforming av et avgrenset uteområde og kan begrunne hvordan dette bidrar helsefremmende (1,2,3,5)</p> <p>8. har kunnskaper om HMS arbeid og systematisk kvalitetssikring på arbeidsplassen (6)</p>
Ferdigheter	<p>Studenten</p> <p>9. kan lage en enkel skisse av et avgrenset uteområde, for eksempel et bed eller en kjøkkenhage, og begrunne prinsipper som er helsefremmende (7,8)</p> <p>10. kan utføre enkel kartlegging av uteområde for å se ulike faktorer som fremmer eller hemmer helse, basert på evidence – based utforming (6,7,8)</p> <p>11. kan kartlegge uteområder med tanke på HMS og vurdere risikoforhold i miljø, og ved bruk av arbeidsredskaper (6)</p>
Generell kompetanse	<p>Studenten</p> <p>12. har forståelse for viktigheten av brukerens rett til medvirkning og opplevelse av egen situasjon (6)</p> <p>13. kan utveksle synspunkter om helsefremmende utforming i et utemiljø (2,3,7)</p>

Innhold:

Tema i emnet	Innhold i tema
1. Planter som kan brukes til ulike sansestimulering (som syn, hørsel, smak, lukt og taktil) og for dyreliv.	<ul style="list-style-type: none">✿ viktigheten av å tenke gjennom hvilke planter som egner seg til hva. Formålet med bedet eller hagen✿ bruk av sansehagen
2. Miljøpsykologisk teori – natur og helse	<ul style="list-style-type: none">✿ fokus på interaksjonen mellom mennesker og omgivelser, hvordan omgivelsene påvirker mennesket og hvordan mennesket interagerer og påvirker omgivelsene
3. Teoretiske perspektiver om helsefremmende utforming	<ul style="list-style-type: none">✿ bli kjent med ulike perspektiver og teorier rundt helsefremmende utforming
4. Utemiljø for stressreduksjon – å være i hagen	<ul style="list-style-type: none">✿ hvordan kan man fremme helse i utemiljø gjennom restitusjon✿ stress og stressreduksjon
5. Utemiljø for rehabilitering – å gjøre i hagen	<ul style="list-style-type: none">✿ hvordan stimulere til aktivitet i hagen og utemiljøet generelt✿ aktiv og passiv deltakelse✿ muligheter og begrensninger
6. Universell utforming og ergonomi	<ul style="list-style-type: none">✿ lover og retningslinjer som styrer krav til universell utforming generelt, og til helseinstitusjoner spesielt.✿ Norsk standard for universell utforming av uteområder skal bidra til at alle kan ta del i utendørsaktiviteter, friluftsliv, rekreasjon og sosialt samvær✿ sikre at aktivitetene planlegges, tilrettelegges, organiseres, utføres, sikres og vedlikeholdes i samsvar med HMS lovgivning
7. Sosiale møteplasser og mulighet for tilbaketrekning	<ul style="list-style-type: none">✿ hvordan tilrettelegge et utested slik at man kan få til både sosiale møtesteder samtidig som hagen kan gi rom for individuelle behov
8. Enkle utforming prinsipper	<ul style="list-style-type: none">✿ innføring i utforming prinsipper for et avgrenset område✿ evidence – based utforming for helseinstitusjoner

Emne 3: Plantelære og skjøtsel

Informasjon om emnet	
Emnekode:	GHG202
Omfang:	95 undervisningstimer 75 studentarbeidstimer
Antall studiepoeng:	5
Undervisningsform og læringsaktiviteter:	Forelesninger, teoretiske og praktiske oppgaver, nettbasert undervisning med digitale hjelpemidler og veiledning
Arbeidskrav:	Emne 3 dekkes i arbeidskrav 1. Ta utgangspunkt i en gitt brukergruppe og lag en plan over ulike aktuelle aktiviteter der planter og/eller natur er en naturlig del av aktiviteten. Planen skal inneholde aktuelle aktiviteter for de ulike månedene i året.
Vurdering:	Det gis veiledning på arbeidskrav som vurderes med karakter
Eksamen	Emnet inngår i studiets slutteksamen

Læringsutbytte	
Kunnskap	<p>Studenten</p> <ol style="list-style-type: none">1. har kunnskap om egnede planter som blir brukt til pryd og nytte (2)2. har kunnskap om vokseforhold for de aktuelle plantegruppene (1)3. har kunnskap om planter og naturmateriale som kan brukes både ute og inne gjennom alle fire årstider (2)4. har kunnskaper om frø og stiklinger og egnede dyrkingsmetoder (2)5. har kunnskaper om skjøtsel av et utvalg egnede planter (2)

Ferdigheter	<p>Studenten</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. kan dyrke frem en enkel plantekultur og stelle denne frem til ferdig plante 7. kan tegne opp et årshjul med bruk av planter og natur (2,3) 8. kan utarbeide enkle planteplaner i et ute- eller innerom (3)
--------------------	--

Innhold:

Tema i emnet	
1. Jordlære, vokseforhold og plantekunnskap	<ul style="list-style-type: none"> ✿ innføring i ulike vekstmedier, jordforbedrende midler og biologisk aktivitet i jord ✿ vekstforhold og dyrking ✿ hovedprinsipper for økologisk dyrking og bruk av planter
2. Plantekunnskap, plantebruk og skjøtsel	<ul style="list-style-type: none"> ✿ rett plante på rett sted/plantebruk ✿ planter til pryd og nytte ✿ frø og stiklinger ✿ stell av planter ✿ faktorer som forenkler skjøtsel; redskaper, utstyr, opphøyde bed ✿ naturmangfoldsloven: biologisk mangfold
3. Planteplaner	<ul style="list-style-type: none"> ✿ utarbeidelse av enkle planteplaner ✿ hvordan og hvorfor skjøtte planter og mindre hageanlegg eller deler av et hageanlegg

Emne 4: Praktisk gjennomføring i institusjon

Fokusområder: Aktivitet og restitusjon

Informasjon om emnet	
Emnekode:	GHH102
Omfang:	50 undervisningstimer 280 studentarbeidstimer, herav 75 timer praksis i institusjon
Antall studiepoeng:	10
Undervisningsform og læringsaktiviteter:	Praksis i institusjon. Studenten gjennomfører 10 dager praksis i bedrift. Det gis veiledning fra fagansvarlig ved fagskolen og fra veileder i bedrift. Det skal gjennomføres et arbeidskrav i tilknytning til praksisperioden. Eksamen lages med utgangspunkt i gjennomførte arbeidskrav.
Arbeidskrav:	Arbeidskrav 2 gjennomføres i praksisperioden. Du skal sette opp mål og tiltak for en bestemt brukergruppe på bakgrunn av kartlegging og behov hos brukeren/brukergruppen du møter i praksis. Tiltaket skal gjennomføres i praksisperioden. Etter gjennomføringen skal du dokumentere tiltaket og skrive en refleksjon og en evaluering.
Vurdering:	Praksisperioden vurderes med bestått/ikke bestått. Det gis veiledning på arbeidskrav som vurderes med karakter. Arbeidskravet kan ikke leveres før praksisperioden er bestått.
Eksamen:	Emnet inngår i studiets slutteksamen

Læringsutbytte	
Kunnskap	Studenten <ol style="list-style-type: none">1. har kunnskap om personsentrert omsorg og klientsentrert tilnærming og hvordan man setter opp mål sammen med brukeren og tverrfaglig team (2,4)2. har kunnskap om veiledning og gruppestørrelsens betydning (4)

	<p>3. har kunnskap om begrepene kort- og langsiktig mål, middel og metode (4)</p> <p>4. har kunnskaper om kravene sektoren stiller til en prosjektskisse (4)</p>
Ferdigheter	<p>Studenten</p> <p>5. kan anvende kunnskapen om veiledning i en gruppetime og hvordan man kan justere egen rolle avhengig av brukergruppen (4)</p> <p>6. kan veilede i ulike grupper med ulik størrelse (4)</p> <p>7. kan bruke en enkel trinnanalyse for å planlegge en aktivitet og vet hvordan denne kan forenkles (3)</p> <p>8. kan benytte seg av kartleggingsverktøy for å kartlegge interesser hos brukere (4)</p> <p>9. kan planlegge og forberede et gruppetilbud i samarbeid med brukeren (P) (1,4,6)</p> <p>10. kan observere en brukergruppe og reflektere over nytteverdien av tiltaket for brukeren (P) (4)</p>
Generell kompetanse	<p>Studenten</p> <p>11. kan reflektere over egen faglige utøvelse og justere denne i tråd med brukergruppen eller brukerens behov (P) (4,5)</p> <p>12. kan arbeide selvstendig og ta ansvar for at arbeidet utføres i henhold til lov og regelverk og etablert yrkesetikk (P) (4)</p> <p>13. kan planlegge og gjennomføre et tiltak for en brukergruppe ved bruk av planter- og/eller natur som middel (P) (1,6)</p> <p>14. kan begrunne de faglige valg som er gjort i et individ- eller et gruppetilbud og kort evaluere dette og dokumentere det i rapport eller elektronisk journal (P) (4,5)</p>

	<p>15. kan forklare hva som er gjort av tiltak og hvilken betydning det har hatt for brukerne (P) (4,5,6)</p> <p>16. kan utveksle synspunkter og erfaringer med bruk av planter- og naturmaterialer med arbeidskollegaer eller medstudenter (5)</p> <p>17. kan delta i diskusjoner om utvikling av god praksis og relatere dette til en bruker eller brukergruppe (P) (4,5)</p> <p>18. kan observere brukere i ulike situasjoner og identifisere behov hos den enkelte i en kartleggingsfase (P) (4)</p> <p>19. kan utarbeide mål og tiltak på bakgrunn av kartlegging og behov hos ulike brukere (P) (1,4)</p>
--	---

Innhold:

Tema i emnet	Innhold i tema
1. Universell utforming	✿ hvordan tilrettelegge med formål om å forbedre hverdagen til enkeltindivider og organisasjoner
2. Tverrfaglig samarbeid	✿ fokus på viktigheten av tverrfaglig samarbeid på arbeidsplassen
3. Aktivitetsanalyse	✿ gjennomgå enkel trinnanalyse i en aktivitet
4. Målrettet behandlingstilbud individuelt og i gruppe	<ul style="list-style-type: none"> ✿ prøve ut målrettet tiltak for en bestemt brukergruppe på bakgrunn av kartlegging og behov ✿ anvendelse og teoretisk forståelse om helse ved oppsett av et målrettet tiltak (eks. helsefremming, rehabilitering eller ved bruk av en kreativ tilnærming innenfor aktivitetsvitenskap) ✿ refleksjon, dokumentasjon ✿ krav til dokumentasjon og hvordan dokumentere
5. Helsegevinst	<ul style="list-style-type: none"> ✿ hva er utbytte av Grønn helse for brukerne ✿ dokumentasjon av innsats og effekt
6. Ergonomi og enkle tilrettelegginger av aktivitet.	✿ kjennskap til prinsipper i ergonomi og enkel tilrettelegging

Beskrivelse av eksamen

Eksamen skal måle studiets overordnede læringsutbytte og det gis en samlet slutt karakter for studiet. Eksamen vil bli vurdert av både intern og ekstern sensor.

Eksamen gjennomføres ved at studentene får 14 dager til å utarbeide en prosjektskisse. Denne besvarelsen er utgangspunkt for muntlig eksamen. Det gis en eksamens karakter etter at muntlig er gjennomført.

Det settes karakter A-F på eksamen. Dette er slutt karakteren som viser i hvilken grad studenten har nådd det overordnede læringsutbytte for studiet.

Det er avsatt en tidsramme pr student for veiledning på prosjektskissen. Det signeres en veiledningskontrakt mellom lærer og student som fastsetter hvordan og når denne tidsrammen skal benyttes. Veiledning vil bli gitt via OneNote, e-post eller Skype.

Rammer og krav til den endelige eksamensoppgaven gis av faglærerne før eksamen starter.

Det bli gitt innføring i sektorens krav til prosjektskisse i emne 4. Eksamen tar utgangspunkt i arbeidskravenes innhold.

Arbeidskrav I

- dekker emne 1, 2 og 3:

Emne 1.

Du skal beskrive en brukergruppe. Foreslå et tiltak for denne brukergruppen innenfor grønt miljøarbeid som kan stimulere til helsefremmende arbeid.

Omfang 5 studiepoeng.

Emne 3.

Ta utgangspunkt i en gitt brukergruppe og lag en plan over ulike aktuelle aktiviteter der planter og/eller natur er en naturlig del av aktiviteten. Planen skal inneholde aktuelle aktiviteter for de ulike månedene i året.

Omfang 5 studiepoeng.

Emne 2.

Du skal lage en plan for et avgrenset område i et utemiljø. Dette området skal benyttes i aktiv eller passiv deltakelse i et helsefremmende perspektiv. Lag en plan over planter og annet materiell som skal benyttes på området.

Omfang 10 studiepoeng.

Bruk referanser innenfor pensumlitteratur.

Arbeidskrav 2:

- Gjennomføres i praksisperioden

Emne 4

Du skal sette opp mål og tiltak for en bestemt brukergruppe på bakgrunn av kartlegging og behov hos brukeren/brukergruppen du møter i praksis. Tiltaket skal gjennomføres i praksisperioden. Etter gjennomføringen skal du reflektere og evaluere tiltaket samt dokumentere dette. Omfang 10 studiepoeng.

Bruk referanser innenfor pensumlitteratur.

Rammer, omfang og frister til alle arbeidskrav vil bli gitt av faglærerne.

Vedlegg

Realkompetansevurdering

Veiledning til søkere av *Grønn helse*

Søkere som ikke fyller det formelle opptakskravet, kan bli realkompetansevurdert opp mot det formelle opptakskravet. Dette dokumentet skal informere søker om:

1. Hva realkompetanse er (definisjon)
2. Hvem som kan bli realkompetansevurdert
3. Hvordan realkompetansevurderingen gjennomføres
4. Om realkompetansevurdering opp mot aktuelt fagskolestudium på Veia

1. Definisjon

Realkompetanse er all kompetanse som er tilegnet gjennom formell, ikke-formell eller uformell læring. Det vil si alle kunnskaper og ferdigheter en person har tilegnet seg gjennom utdanning, lønnet eller ulønnet arbeid, organisasjonserfaring, fritidsaktiviteter eller på annen måte.

2. Hvem kan bli realkompetansevurdert

Søkere med relevant praksis av en viss varighet. For nærmere spesifiseringer angående dette, les under krav til realkompetansevurdering for det aktuelle studium.

3. Gjennomføring

- a) **PRAKSISFORTELLING:** Søker skriver en praksisfortelling (se vedlagt mal) som beskriver hvordan søker har tilegnet seg de ulike mål i læreplanen som ligger til grunn for opptakskravet. Praksis som beskrives må dokumenteres i vedlegg til praksisfortellingen. Praksisfortellingen vurderes av opptakskomiteen. Dersom praksisfortellingen ikke avdekker nok informasjon, kan det være aktuelt å gjennomføre en samtale med søker:
- b) **REALKOMPETANSEINTERVJU** med søker. Med utgangspunkt i mottatt praksisfortelling og dokumentasjon, gjennomfører gjeldende opptakskomite et intervju med søker for å avklare om søker er kvalifisert for opptak. Det skal skrives referat fra intervjuet som legges ved begrunnelsen for vedtaket.
- c) **PRAKTISK PRØVE:** I tilfeller der opptakskravet er fagbrev, kan det, dersom praksisfortelling og intervju ikke er avklarende nok, gjennomføres en praktisk prøve for å avdekke ytterligere kvalifikasjoner. Søker vil få en oppgavetekst og skal ha forberedelsestid før det praktiske arbeidet legges fram. Det oppnevnes fagpersoner som skriftlig vurderer arbeidet. Denne skriftlige dokumentasjonen legges ved begrunnelsen for vedtaket, som gjøres kjent for søker.

4. Om realkompetansevurdering på Grønn helse

Kompetansen som skal tilegnes på dette studiet, ligger på nivå over fagbrev/videregående opplæring. Det er derfor viktig at søkere til realkompetanse har relevant praksis av en slik varighet og art at kompetanse på det aktuelle videregående nivå er ervervet.

Grønn helse	
Opptakskrav	<p>Det formelle opptakskrav til studiet er fullført og bestått videregående opplæring jamfør fagskolelovens §1, 2.ledd.</p> <ul style="list-style-type: none">✿ Fagbrev som helsefagarbeider✿ Fagbrev som aktivitør✿ Fagbrev som barne- og ungdomsarbeider <p>Eller</p> <ul style="list-style-type: none">✿ Tilsvarende realkompetanse. <p>I tillegg må søkerne ha basiskunnskaper i norsk og engelsk og de må beherske internett og PC.</p> <p>Det vises for øvrig til Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Norges grønne fagskole – Vea kapittel 2, som er å finne på fagskolens hjemmesider.</p>
Realkompetanse-vurdering	
Hvem kan søke?	<ul style="list-style-type: none">✿ Søkere som har gjennomgått helse- og sosialrelatert utdanning på fagskole-, bachelor- eller masternivå, søker om realkompetansevurdering.✿ Søkere med relevant praksis med varighet på minst 5 år søker om realkompetansevurdering.
Hva er relevant praksis?	<ul style="list-style-type: none">✿ Arbeidserfaring fra rehabiliterings- og omsorgsarbeid (dette kan være rusomsorg, psykisk helse, demens, eldreomsorg etc.)✿ Arbeidserfaring fra oppvekstsektoren✿ Arbeidserfaring fra barnevernsinstitusjoner
Relevant læreplan som realkompetanse-vurderingen rettes mot:	<ul style="list-style-type: none">✿ Vg3 helsefagarbeider✿ Vg3 aktivitør✿ Vg3 barne- og ungdomsarbeider

Praksisavtale

Avtalen skal regulere ansvarsfordelingen mellom Norges grønne fagskole – Vea, studenten og veileder i praksisbedriften.

Praksis på Grønn helse

Praksisperioden skal gjennomføres innenfor en gitt periode på 6 uker og skal til sammen utgjøre to arbeidsuker (10 dager). Fagskolen har avtale med en institusjon som kan ta imot studentene i praksis. Studenten kan søke fagskolen om å få gjennomføre praksis ved andre institusjoner. Praksisstedet må ha erfaring i å bruke natur og/eller plantematerialer i forebygging, rehabilitering, og/eller habilitering.

Gjennom praksis gis studenten ferdighetstrening i å kartlegge brukers behov, planlegge og gjennomføre med eventuelle tilrettelegginger i en aktivitetssituasjon, evaluere og dokumentere. Det gis veiledning fra praksisveileder og fagansvarlig ved fagskolen i praksisperioden.

Praksisveileder veileder opp mot aktuelle læringsutbytter i emne 4. Nærmere beskrivelse av arbeidskravet, se beskrivelse av eksamen bak i studieplanen.

Det blir gjennomført minimum 3 møter mellom praksisveileder og faglærer knyttet til praksisperioden. Dette kan være telefonmøte, Skype møte eller et fysisk møte.

Ansvarsfordeling

Studenten: Studenten gjør selv avtale med praksisstedet og informerer faglærer om praksisstedet og kontaktperson.

Studenten plikter å møte på praksisstedet til avtalt tid. Studenten skal følge en vanlig arbeidsdag i institusjonen.

Studenten skal skrive logg hver dag som skal signeres av praksisveileder.

Dersom studenten ikke består praksis, har studenten krav på å få tilrettelagt den aktuelle perioden én gang til. Får studenten vurdert samme praksisperiode til «ikke bestått» to ganger, mister studenten studieplassen jf. Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Norges grønne fagskole – Vea §3-4

Fagskolen ved faglærer: Godkjenner praksissted og sørger for at fagskolen mottar signert avtale. Initierer og leder tre møter mellom faglærer og praksisveileder. Se beskrivelse av innhold i møtene under praksisveileder.

Faglærer veileder på arbeidskrav 4 og har ansvar for at det legges til rette slik at studenten har mulighet for å nå læringsutbytte i emne 4. Det signeres en veiledningskontrakt mellom faglærer og student.

Faglærer vurderer og setter karakter på arbeidskravet som gjennomføres i perioden.

Faglærer er bindeleddet mellom praksisstedet og fagskolen.

Det er fagskolen som hele tiden har ansvar for å kvalitetssikre praksis og sørge for oppfølging via faglærer.

Praksisveileder: Ved å underskrive praksisavtalen, påtar praksisveileder seg å veilede studenten gjennom praksisperioden på 10 dager. Praksisveileder veileder opp mot aktuelle læringsutbytter i emne 4, se tabell under. Praksisveileder signerer loggen fra studenten. Veiledning foregår med utgangspunkt i læringsutbytter og logg.

Praksisveileder er studentens kontaktperson ved institusjonen.

Studenten kan ha et dokumentert fravær på maksimum 10% og likevel bestå praksis.

Udokumentert fravær eller ved fravær over 10% må studenten ta igjen fraværsdagene.

Praksisveileder deltar på tre møter sammen med faglærer:

- Det første i forkant av praksis, det andre halvveis i praksisperioden og det siste er evalueringsmøte etter endt praksis.
 - Det første møte har til hensikt å planlegge praksisperioden hvor faglærer gjennomgår praksisavtalen og læringsutbyttene praksisveileder skal veilede på.
 - I det andre møtet gir praksisveileder en foreløpig evaluering av den enkelte student.
 - I det siste møtet evalueres organiseringen av praksisperioden og om den enkelte student har nådd læringsutbyttet og bestått praksis. Praksisveileder skriver en rapport etter avsluttet praksisperiode som evaluerer studentens praksis, denne skal danne grunnlag for det siste møtet.

Det er praksisveileder som avgjør om studenten har bestått praksis.

Praksisveileder kan be om veiledning i regi av fagskolen dersom praksisveileder ikke tidligere har fungert som veileder eller har veilederkompetanse i kraft av sin fagutdanning.

Læringsutbyttebeskrivelser fra emne 4, gjeldende for praksis i institusjon

Studenten

9. kan planlegge og forberede et gruppetilbud i samarbeid med brukeren
10. kan observere en brukergruppe og reflektere over nytteverdien av tiltaket for brukeren
11. kan reflektere over egen faglige utøvelse og justere denne i tråd med brukergruppen eller brukerens behov
12. kan arbeide selvstendig og ta ansvar for at arbeidet utføres i henhold til lov og regelverk og etablert yrkesetikk kan planlegge og gjennomføre et tiltak for en brukergruppe ved bruk av planter- og/eller natur som middel
13. kan planlegge og gjennomføre et tiltak for en brukergruppe ved bruk av planter- og/eller natur som middel
14. kan begrunne de faglige valg som er gjort i et individ- eller et gruppetilbud og kort evaluere dette og dokumentere det i rapport eller elektronisk journal
15. kan forklare hva som er gjort av tiltak og hvilken betydning det har hatt for brukerne

<p>17. kan delta i diskusjoner om utvikling av god praksis og relatere dette til en bruker eller brukergruppe</p> <p>18. kan observere brukere i ulike situasjoner og identifisere behov hos den enkelte i en kartleggingsfase kan utarbeide mål og tiltak på bakgrunn av kartlegging og behov hos ulike brukere</p> <p>19. kan utarbeide mål og tiltak på bakgrunn av kartlegging og behov hos ulike brukere</p>

Personalia praksisveileder	
Navn på veileder i praksisbedriften	
Kontaktinformasjon	e-post, telefon, adresse
Tidsperiode	Her noteres tidsrommet for praksisen
Kompetanse/ Bakgrunn/erfaring	Kort beskrivelse av kompetanse, yrkesbakgrunn og erfaring til praksisveilederen

Personalia og kontaktinformasjon på faglærer	
Navn på faglærer(e)	
Kontaktinformasjon	e-post, telefon, adresse

Personalia og kontaktinformasjon på student	
Navn	
Kontaktinformasjon	e-post, telefon, adresse

Studenten er forsikret gjennom yrkesskedeforsikringsloven §2.

Signatur praksisveileder:	Signatur student	Signatur faglærer, Vea:
Dato/sted Signatur	Dato/sted Signatur	Dato/sted Signatur

Anbefalt litteraturliste- under utarbeidelse → ferdigstilles vår2019

Forbehold om endringer.

Det anbefales at det ikke kjøpes inn litteratur før etter samtale med faglærer.

Opplæring i bruk av biblioteket blir gitt ved studiestart.

NB! Litteraturen kan benyttes på tvers av emner. Inndelingen under er *kun* et forslag.

Anbefalt litteratur emne 1:

- Antonovsky, A. og Sjøbu, A. (2012) *Helsens mysterium : den salutogene modellen*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Borg, T. (2007) *Basisbog i ergoterapi : aktivitet og deltagelse i hverdagslivet*. 2. udg. utg. København: Munksgaard.
- Botnmark, K. M. (2017) *HMS-boka*. Bergen: Fagbokforlaget
- Fugelli, P. og Ingstad, B. (2001) Helse - slik folk ser det, *Tidsskrift for Den norske legeforening*, 121(30), s. 3600-3604.
- Grammeltvedt, G. A. og helseinformasjon, M. n. (2015) *Taushetsplikt for helsepersonell*. Oslo: MEDLEX norsk helseinformasjon.
- Grasaas, K. K., Stordalen, J. og Sjørusen, M. (2014) *Helsefagskolen : etikk og kommunikasjon*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Haarr, K. H. (2013) Etiske dilemmaer ved hverdagsrehabilitering, *Ergoterapeuten*, 56(2), s. 24-28.
- Kristensen, H.K. , Schou, A.S.B. og Mærsk, J. L. (2017) *Nordisk aktivitetsvidenskab*. Kap. 4: *Meningsfulde aktiviteterets betydning for sundhed og velvære*, og Kap. 5: *Kreativitet i et aktivetsperspektiv*. 1.udg. København: Forfatterne og Munksgaard
- Molven, O. (2015) *Helse og jus*. 8. utg. utg. Oslo: Gyldendal juridisk.
- Norge og helseinformasjon, M. n. (2015) *Helsepersonelloven og pasient- og brukerrettighetsloven : med forskrifter : lov om helsepersonell m.v., vedtatt 2. juli 1999 nr. 64 : lov om pasient- og brukerrettigheter, vedtatt 2. juli 1999 nr. 63*. Oslo: MEDLEX norsk helseinformasjon.
- Patil, G. (2015) Terapeutisk hagebruk ; begreper og forskning, *Ergoterapeuten*, 58(4), s. 38-43.
- Sletteland, N. og Donovan, R. M. (2012) *Helsefremmende lokalsamfunn*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Tuntland, H. og Ness, N. E. (2014) *Hverdagsrehabilitering*. Oslo: Gyldendal akademisk.

Anbefalt litteratur emne 2:

- Anne Bertine, F. og Ingjerd, S. (2013) Botaniske gater, *Plan*, (02), s. 28-31.
- Bengtsson, A. og Grahn, P. (2014) Outdoor environments in healthcare settings: A quality evaluation tool for use in utforminging healthcare gardens, *Urban Forestry & Urban Greening*, 13(4), s. 878-891. doi: 10.1016/j.ufug.2014.09.007.
- Berentsen, V. D., Grefsrød, E.E. og Eek, A. (2007). *Sansehager for personer med demens: utforming og bruk*. Forlaget Aldring og helse.
- Bergsagel, I. og Gonzalez, M. T. (2016) Terapeutiske oaser, *Sykepleien Forskning*, (1), s. 86-87.
- Engell, Thomas...(2013) Physiological Effects of Resting in Natural Environments. Artikkel
- Fugelli, P. og Ingstad, B. (2001). Helse – slik folk ser det. *Tidsskrift for Norsk legeforening*, 121 (4)
- Gonzales, M. T. (2011) Terapeutisk hagebruk ved klinisk depresjon i en Grønn Omsorg kontekst, *Sykepleien Forskning*, 6(2), s. 198-198. doi: 10.4220/sykepleienf.2011.0138.
- Gonzalez, M. T. (2011): " Terapeutisk hagebruk ved depresjon". I *Psykisk helsearbeid – mer enn medisiner og samtaleterapi*. Fagbokforlaget. Bergen
- Gonzales, M. T. (2011) Sansehager og terapeutisk hagebruk ved demens. Artikkel

- Kirkevold, M. og Gonzalez, M. T. (2012) Betydningen av sansehage og terapeutisk hagebruk for personer med demens, *Sykepleien Forskning*, 7(1), s. 52-64. doi: 10.4220/sykepleienf.2012.0029.
- Levin, N. (2015) Rehabilitering og terapeutisk hagebruk ; erfaringer fra praksis, *Ergoterapeuten*, 58(4), s. 44-51.
- Lønaas, B. S. og Lassesen, E. M. (2012) *Universell utforming av opparbeidete uteområder : eksempelsamling til NS 11005:2011*. Standard Norge.
- Magnussen, I.-L., Bondas, T. og Alteren, J. (2017) Sansehagens betydning for dannelsen av «nærhetsrommet» - aksjonsforskning i sykehjem: The Significance of a Sensory Garden in the Formation of "the Room of Closeness" - An Action Research in a Nursing Home, *Klinisk Sygepleje*, 31(02), s. 96-113. doi: 10.18261/issn.1903-2285-2017-02-03.
- Marcus, C. C., Burt, V. og Irvine, L. (2014) Therapeutic landscapes, *Landscapes*, 16(2), s. 54-57.
- Marshall, Michael....(2013) Our green future starts now
- Schmidtbauer, P., Grahn, P. og Lieberg, M. (2005) *Tänkvärda trädgårdar : när utemiljön blir en del av vården*. Stockholm: Formas.
- Straus, M. C. og Simson, S. P. (1998) *Horticulture as therapy : principles and practice*. New York: Food Products Press.

Anbefalt litteratur emne 3:

- Austad, I. (2017) *Ville vekster : for hager og grøntanlegg*. Bergen: Vigmostad & Bjørke.
- Borgen, L., Guldahl, A. og Guldahl, A. (2011) Great-granny's Garden: a living archive and a sensory garden, *Biodiversity and Conservation*, 20(2), s. 441-449. doi: 10.1007/s10531-010-9931-9.
- Dinardo, A. (2014) Therapeutic Landscapes: An Evidence-Based Approach to Utforminging Healing Gardens and Restorative Outdoor Spaces, *Healthcare Utforming*, 14(3), s. 12.
- Eriksen,Solfjeld,Ekle, Almehagen, Felin (2009) Bruk og stell av planter i grøntanlegg, Tun forlag
- Eriksen Truls (2011) Planter til hager og grøntanlegg, Tun forlag
- Kaplan, R. og Kaplan, S. (1995) *The experience of nature : a psychological perspective*. Ann Arbor, Mich: Ulrich's Bookstore.
- Min-Sun, Lee....(2013) Physiological relaxation introduced by horticulture
- Nordic Council...(1998) naturen som kraftkilde....
- Sempik, J. og Adevi, A. A. (2013) *Explaining green care: Theories and constructs*.
- Spring, J. A. (2016) Utforming of evidence-based gardens and garden therapy for neurodisability in Scandinavia: data from 14 sites, *Neurodegenerative Disease Management*, 6(2), s. 87-98. doi: 10.2217/nmt.16.2.
- Straus, Martha C....(1998) Horticultural therapy: principles and practice.....
- Söderback, I., Söderström, M. og Schäländer, E. (2004) Horticultural therapy: the 'healing garden'and gardening in rehabilitation measures at Danderyd hospital rehabilitation clinic, Sweden, *Pediatric Rehabilitation*, 7(4), s. 245-260. doi: 10.1080/13638490410001711416.
- Tønsberg, T. og Ingebretsen, K. (2014) *Spiselig på liten plass*. Oslo: Cappelen Damm.
- Ulrich, Roger (1991) Stress recovery during exposure to natural

Anbefalt litteratur emne 4:

Hege, Simensen (2013) Aktiviteter i en miljøterapeutisk kontekst

Jakobsen, R. (2007) *Ikke alle vil spille bingo : om teori og praksis i demensomsorgen på sykehjem*. Bergen: Fagbokforl.

Lin, Y.-J., Lin, C. Y. og Li, Y.-C. (2014) Planting hope in loss and grief: self-care applications of horticultural therapy for grief caregivers in Taiwan.(Articles)(Abstract), 38(9), s. 603. doi: 10.1080/07481187.2013.820231.

Liu, Yan; Bo, Li...(2014) Horticultural therapy for schizophrenia

Lorentsen, Trine....(2015) Aktivitetsvitenskap for ergoterapeuter

Marcus, C. C., Sullivan, W. C. og Kaplan, R. (2016) The Future of Healing Gardens, *HERD: Health Environments Research & Utforming Journal*, 9(2), s. 172-174. doi: 10.1177/1937586715606926.

Pálsdóttir, A. M. et al. (2014) The journey of recovery and empowerment embraced by nature - clients' perspectives on nature-based rehabilitation in relation to the role of the natural environment, *International Journal Of Environmental Research And Public Health*, 11(7), s. 7094-7115. doi: 10.3390/ijerph110707094.

Sherman, Sandr....(2005) Post-occupancy evaluation of healing garden.....

Siiri, M. (2006) Sansehager - et tilpasset utemiljø for personer med demens, *Plan*, Nr. 2 (2006), s. 46-51.

Spring, Josephin...(2016) utforming of evidence-based gardens and garden.....

Stamnes, K. (2007) "Jeg gikk en tur på stien" : hvordan begrunne turgåing i naturen ut fra et opplevelsesperspektiv? Trondheim: Tapir akademisk forl., c2007, s. 133-140.

Tellnes, Gunnar (2017) helsefremmende samhandling: natur og kultu.....

Tuntland, Hanne...(2015) hverdagsrehabilitering....

Wiseman, T. og Sadlo, G. (2015) *Gardening: An occupation for recovery and wellness*.

Nettressurser:

<https://ndla.no/nb/node/14938>

<http://www.innpatunet.no/default.asp?Mode=Meny&HovedMenyId=743&UnderMenyId=878&ThisMenyId=878>

Studieplanen er utarbeidet av Norges grønne fagskole – Vea

Turistveien 92, 2390 Moelv
vea@vea-fs.no
62 36 26 00

